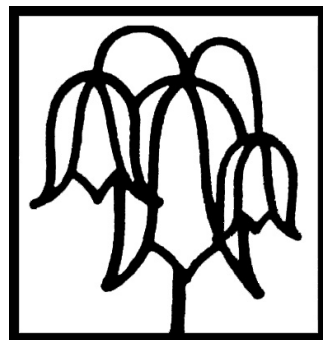

Folkrörelsearkivet för Uppsala län

Feriearbetarna Isa Norén, Kanila Hawiz, Lima Nahmina och Anna Aradom Messmer tillsammans med författaren Anisur Rahman utanför Kulturcafé. Anisur Rahman, eldsjäl bakom bland annat Gottsunda skivarcfé, födde tanken att Folkrörelsearkivet och Gottsundabiblioteket skulle anställa feriearbetande ungdomar för att samla in historier och skriva om Gottsunda.

Verksamhetsberättelse 2016

Verksamhetsberättelse 2016

Styrelse

Ordinarie ledamöter (2 år)

Catarina Deremar, ordförande (vald 2016)
Maths Isacson, vice ordförande (vald 2016)
Christina Gullström, kassör (vald 2015)
Kent Cramnell (vald 2015)
Gunnel Holstius (vald 2015)
Naz Ahmed Shaikh (vald 2016)
Maria Fregidou Malama (Landstingets i Uppsala län
kulturnämnd)
Ulrik Wärnsberg (Uppsala kommun, kommun-
styrelsen)
Anna Karin Hermodsson (Uppsala landsarkiv, Riks-
arkivet, t.o.m. maj månad)
Nina Sjöberg (Uppsala landsarkiv, Riksarkivet, fr.o.m.
oktober månad)

Suppleanter

Ove Hultqvist (Landstingets i Uppsala län kultur-
nämnd)
Sara Håkansson (Uppsala kommunstyrelse, stads-
arkivarie)
Stefan Kardell (Uppsala landsarkiv, Riksarkivet)

Suppleanter (1 år)

Lena-Maria Jansson
Rose-Marie Lövgren
Karin Hagman
Mats-Ola Hjelm
Francia Eriksson
Silva Wistrand

Adjungerad sekreterare

Örjan Simonson (arkivchef)

Hedersordförande

Hans Alsén
Mats O Karlsson

Revisorer

Ordinarie (1 år)

Berit Bylund
Lars Mattsson

Suppleanter (1 år)

Eva-Lotta Berg
Rita Löfling

Valberedning (1 år)

Maud Sundqvist (sammankallande)
Johnny Svahn
Olle Persson
Erik Forss
Tone Tingsgård

Styrelsens arbetsutskott

Catarina Deremar
Maths Isacson
Christina Gullström
Örjan Simonson (adjungerad sekreterare)

Möten

Årsmöte hölls 2016-03-14

Styrelsen har haft sammanträden 2016-02-18, 2016-03-
14 (konstituerande), 2016-05-25, 2016-09-29 och
2016-11-24.

Styrelsens arbetsutskott har haft sammanträden 2016-
02-08, 2016-03-30, 2016-05-12, 2016-08-11, 2016-
09-12, 2016-11-07 och 2016-12-16.

Temadag för styrelse och personal avhölls 2016-08-25
på Leufsta värdshus. Tema: Framtiden, nästa år,
om tio år.

Medlemsorganisationer

Under 2016 har 16 föreningar ansökt om och genom
styrelsens delegation till arkivchefen beviljats medlem-
skap i Folkrörelsearkivet för Uppsala län. Under 2016
har också 14 föreningar ansökt om och beviljats att
avsluta sitt medlemskap. Vid utgången av 2016 hade
Folkrörelsearkivet 593 föreningar som medlemmar.

Nya medlemmar:

TW, Enköping,
Uppsala Tropiska Fågel förening,
Dag Hammarskjöld Foundation, Uppsala,
OK Borgen, Tierp,
Upplands ornitologiska förening,

Håkan Henriksson, arkivarie vid Örebro Arkivcentrum, var föredragshållare vid Folkrörelsearkivets årsmöte i Missionskyrkans lokaler i Uppsala den 14 mars. Henriksson berättade i sitt föredrag om hur Örebro Arkivcentrum stött syrianerna Hanna och Iskender i deras svåra arbete att bevara det syrianska kulturarvet, genom ett omfattande digitaliseringsprojekt i kyrkor och kloster i östra Turkiet, västra Irak och norra Syrien.

Uppsala kontoristförening,
Östgöta Gille, Uppsala,
Leader Upplandsbygd,
SISU Idrottsutbildarna, Uppland,
Rotary Uppsala-Aros,
Celiakiföreningen i Uppsala län,
Uppsala Jazz Club,
Mottagningen mot våld i nära relationer i Uppsala,
Enköpings kammarkör,
Reginas vänner, Uppsala,
Stiftelsen Bryggholmen, Enköping.

Personal

Följande personer var tillsvidareanställda på heltid på Folkrörelsearkivet 2016:
Örjan Simonson, arkivchef,
Per Agius, arkivarie,
Katarina Storbråten, arkivassistent,
Jonas Sandström, arkivassistent.

Tillfälliga anställningar:

Zippy Brandt, projektanställning för Dag Hammarskjölds minnesfonds arkiv under september 2016,

Anna Aradom Messmer, Kanila Hawiz, Isa Norén och Lima Kazol, feriearbete 13 juni – 1 juli, dokumentation i Gottsunda. Anställningarna skedde i samarbete mellan Folkrörelsearkivet och Gottsundabiblioteket, med Gottsundabiblioteket som arbetsgivare.

Praktikanter:

Timur Öngün, Ilari Leskinen och Emma Strandqvist, 8 februari – 15 april, praktik inom Uppsala universitets utbildningsprogram Kultur, samhälle och etnografi, projekt om integration och föreningsverksamhet,
Maja Dahlqvist, 3 oktober – 4 november, praktik inom masterutbildning i ABM vid Uppsala universitet,
Anne Nömmik, fr.o.m. 7 november, 20 % av heltid, Uppsala kommuns arbetsmarknadsprogram.

Ekonomi

Den dryga miljon kronor som ombyggnaden under 2015 kostade, kunde Folkrörelsearkivet betala med hjälp av ett samlat kapitalöverskott. Det innebar emellertid att Folkrörelsearkivet gick in i budgetåret

2016 utan större kapitalreserv. Behovet att balansera budgeten var större än tidigare. Samtidigt ökar framför allt personal- och lokalkostnader snabbare än uppskrivningarna av verksamhetsbidragen från landstinget och länets kommuner. Inför budgetåret 2016 förutsågs behovet av en allmän nivåhöjning av verksamhetsbidragen från landsting och kommuner för att kunna bibehålla verksamheten på samma nivå som tidigare. De flesta kommuner godtog Folkkrörelsearkivets äskande om en nivåhöjning, men de två viktigaste bidragsgivarna Uppsala läns landsting och Uppsala kommun höjde endast i begränsad omfattning. Ett viktigt bidrag till finansieringen har också varit ökade intäkter från medlemmarna, efter årsmötets beslut 2015 om att höja medlemsavgiften samt styrelsebeslut om att höja hyllmeteravgiften. Dag Hammarskjölds fond beställde ett större arbete med ordnande och förtecknande, som fakturerades till 318 022 kronor, vilket tillsammans med ökade medlemsintäkter bl a bidrog till årets överskott.

Reservationer på totalt 73 000 kronor har gjorts i bokslutet för inköp av ytterligare en bärbar dator (5 000 kronor), personalutbildning i programmet Filemaker som personalen genomförde i mitten av januari 2017 (18 000 kronor) samt 50 000 kronor för att slutföra upprustningen av kansliets IT-miljö.

Årets överskott på 40 730 kronor föreslår styrelsen årsstämman att överföras i ny räkning, d v s till vårt kapital.

För mer detaljerad information om ekonomin hänvisas till balans- och resultaträkningen.

Medlemskap

Arkivet är medlem i Folkkrörelsernas arkivförbund (FA), Föreningen för arkiv- och informationsförvaltning (FAI), Föreningen Enskilda Arkiv i Mellansverige (FEAM), Sveriges länsarkivariers förening, Föreningen

Bergslagsarkiv, Länsforskningsrådet i Uppsala län, Forskningsrådet för enskilda arkiv, Upplands idrotts-historiska förening, Sveriges idrottshistoriska förening och Uppsala industriminnesförening.

Örjan Simonson valdes i mars till ordförande i länsforskningsrådets styrelse. Han är också styrelsesuppleant i Föreningen Bergslagsarkiv och redaktionsmedlem i FAI:s tidskrift Arkiv, Samhälle och Forskning.

Maths Isacson ingår i FA:s styrelse och ingår tillsammans med Örjan Simonson i FA:s utbildningsgrupp.

Leveranser och förteckningsarbete

Under 2016 har 68 hyllmeter levererats vid sammanlagt 132 tillfällen. 114 arkiv (inklusive 24 smärre s.k. arkivfragment) om sammanlagt 234 hyllmeter har ordnats och förtecknats. Den avvikande siffran för förtecknade hyllmeter, i vad som i övrigt är ett ganska normalt år för leveranser och förtecknande, beror på det större uppdrag Folkkrörelsearkivet haft med att ordna och förteckna Dag Hammarskjölds minnesfonds arkiv. Det är en samling på från början 200 hyllmeter som speglar en verksamhet från 1962 och framåt. I förtecknad form består arkivet av 981 volymer. Till det kommer ca sex hyllmeter med fotografier, filmer och ljudupptagningar som kommer att digitaliseras. Dag Hammarskjölds minnesfond har ännu inte beslutat om arkivet också skall deponeras på Folkkrörelsearkivet.

I huvudsak är det Katarina Storbråten och Per Agius som har lagt ned mycket arbetstid på Dag Hammarskjölds minnesfonds arkiv, vilket skett i minnesfondens källarlokalerna på Övre Slottsgatan. Uppdraget att utveckla en processkartläggning och dokumenthanteringsplan låg också bakom anställningen av Zippy Brandt under september månad. Det arbetet fick den något annorlunda utformningen att förbereda för en kommande digital leverans av arkivhandlingar. Ett register över minnesfondens publikationer har

Leveranser och förteckningsarbete

	2013	2014	2015	2016
Leveranser				
Antal leveranser	158	159	104	132
Hyllmeter	57	34	46	68
Förtecknade arkiv				
Antal arkiv	134	126	94	114
Hyllmeter	36	44	37	234

Dag Hammarskjölds fonds arkiv i en källarlokal på Öfre Slottsgatan och i Geijersgården, var omkring 200 hyllmeter, delvis brandskadat, innan det ordnats. I samlingen finns också ett stor samling av fotografier, filmer, videokassetter och ljudband. Det är en rik dokumentation av drygt femtio år av konferenser, utbildningar, projekt och publikationsverksamhet i utvecklings- och biståndsfrågor.

också upprättats och förberedelser för digitalisering av bilder och ljudupptagningar (se nedan) har påbörjats.

Övriga förtecknade arkiv uppgår alltså till 34 hyllmeter. Det största av dem är LRF Mälardalens arkiv på närmare 15 hyllmeter.

Digitala handlingar samt digitalisering och registrering av ljud och bild

Något större digitaliseringsprojekt har inte drivits under året. 378 bilder har digitaliserats i den takt de har inkommit med arkivleveranser. Danmarks hembygdsförening har levererat 25 inspelade intervjuer som Folkrörelsearkivet har digitaliserat och registrerat. Ett större arbete planerades dock i samarbete med Företagens historia. Medel för att kunna ta sig an det rika och värdefulla materialet från Studio 55 har sökts, bland annat från Kulturrådet. Dock har ingen finansiering kunnat uppbådas.

Anne Nömmik har under sin praktik påbörjat inventeringen av den omfattande samling med fotografier, videoband, 16 mm film, ljudband och ljudkassetter som lämnats in av Dag Hammarskjölds minnesfond. Arbetet med digitaliseringen påbörjas under 2017.

Tack vare Brandts och Dahlqvists insatser kan Folkrörelsearkivet nu ge handledning på hemsidan till hur föreningar ska förbereda sin digitala arkivbildning, så att Folkrörelsearkivet enklare ska kunna ta emot leveranser den dagen ett e-arkiv finns utvecklat.

Försiktiga steg mot ett mer digitalt 2017

Ekonomisk försiktighet har krävts under 2016, vilket fördröjer en del framsteg på digitaliseringsområdet.

Utrustningen för reprofotografering har förbättrats med inköp av lampor och donation av ett nytt kamerastativ, men inköp av ny kamera har fått anstå. På hemsidan har en presentationen av arkivförteckningar lagts till, men tekniken och den version av registerprogrammet (Filemaker pro ver. 13) som används är inte optimal och lösningen framstår som provisorisk. En uppgradering av licensen har bedömts som för kostsam.

Simonsons möte med UU innovation (en avdelning för att stimulera universitetets forskare att utveckla samarbete med det omgivande samhället) i augusti och deltagande i deras så kallade AIM day (en mötesdag mellan universitetets forskare och ”företagare”, i detta fall med kulturarvsinstitutioner) i november, har resulterat i två pilotprojekt tillsammans med Uppsala universitet. Lektorerna i handelsrätt Kjell Adolfsson och Johanna Norberg har beviljats 50 000 kronor för att under våren 2017 fördjupa sig i juridiken kring enskilda arkivs digitalisering, bland annat med frågor om upphovsrätt, avtal mellan arkiv och deponenter med mera. Per Cullhed vid Uppsala universitetsbibliotek har också tilldelats 50 000 kronor för att under 2017 se över lösningar på hur Folkrörelsearkivet och lokala hembygdsföreningar med digitaliseringsprojekt, ska kunna tillgängliggöra digitaliserat material. En utgångspunkt är universitetets egna verktyg ALVIN. Medlen är en intern tilldelning inom Uppsala universitet och Folkrörelsearkivet måste enligt avtalet ställa upp med motfinansiering – vilket får ske i form av arbetstimmar.

Forskarbesök

Både Folkrorelsearkivets och Stadsarkivets personal har märkt att 2016 har varit ett år med fler besökare och forskare i forskarsalen än tidigare. Ökningen av framtagna volymer från 1179 år 2015 till 2035 år 2016 är det mest iögonenfallande i statistiken, men är rätt beroende av ett mindre antal större projekt där samma volymer beställs upp vid upprepade tillfällen. Intressantare är den långa och positiva trend sedan åtminstone 2008, med ett ökande antal personer som kommer till Folkrorelsearkivet för att forska i arkivhandlingarna. Mot ett medeltal på 77 personer per år 2006–2010 och 113 personer per år 2011–2015, sticker de 168 forskarna från 2016 ut. Framtiden får utvisa om det är en tillfällig topp. Även antalet besökare sammanlagt har gått upp tydligt till 512 personer och är den högsta sedan sådan statistik påbörjades 2009. Förutom forskarbesök rör det sig om personer som under öppettider har besökt Folkrorelsearkivet i något ärende: som vid en förfrågan eller vid leverans av arkiv.

Forskarbesök

År	Antal forskare	Forskarbesök	Antal volymer	Antal besökare
1998	82		272	
1999	70		371	
2000	55		263	
2001	78		805	
2002	71		1631	
2003	82		1725	
2004	74		1429	
2005	75	377	1503	
2006	70	228	804	
2007	58		484	
2008	82	113	577	
2009	84	131	598	385
2010	91	191	1156	411
2011	105	227	962	426
2012	125	181	914	433
2013	114	164	792	372
2014	103	157	768	406
2015	113	189	1179	380
2016	168	294	2035	512

Bland de större forskningsinsatserna i forskarsalen, märks arbetet med en jubileumsskrift över Enköpings arbetarkommun, som gick till trycket under hösten, samt en jubileumsskrift över den humanitära organisationen Hela människan i Enköping. Andra jubileumsskrifter som förberetts är en om Upplands fotbollsförbund (100 år, 2018) och en om Uppsala handikappidrott (från och med 1966). En amerikansk forskare har använt arkiv från grafikerförbundet för en avhandling om löntagarfonder ”Politics and the wage-earners funds in Sweden 1975–1983, medan två C-uppsatser i historia har skrivits med Folkrorelsearkivets samlingar som underlag: om förhållandet mellan socialdemokrater och kommunister 1928–36 samt om Fruntimmersföreningen i Enköping 1860–1914.

Invandrarföreningar och Gottsundasatsningen

Idag är det inte ovanligt att som boende eller medborgare i Sverige, ha erfarenheten av att vara invandrare, ättling till invandrare eller tillhörig en etnisk minoritet. Identitet och integration är en dagsaktuell fråga och det finns också ett behov av kulturarvsbevarande av

Jonas Sandström (andra person från vänster) deltog under våren 2016 i Gottsunda skrivarcafé på Kontakten i Gottsunda, arrangerat av Litteraturcentrum i Uppsala och Studieförbundet. Flera av deltagarna valde att skriva på temat Välkommen hem, Gottsunda.

invandringens och invandrarnas historia. Invandrarföreningar är underrepresenterade i Folkrorelsearkivets samlingar och tidigare försök att rekrytera föreningar som medlemmar har inte givit så stor framgång. Både i verksamhetsplanen och i den regionala kulturplanens prioriterade områden anges en ökad uppmärksamhet på invandrarföreningar som ett mål. Under 2016 har Folkrorelsearkivet påbörjat ett arbete som syftar till att skapa ökade kontaktytor med invandrarföreningar.

Självva uttrycket 'invandrarföreningar' har fått kvarstå som ett samlingsbegrepp och är av ålder en klass i vår klassificering av föreningar, något som vi efter hand har behövt nyansera. 'Etniska föreningar' fångar bättre de föreningar som ofta är kulturellt och socialt syftande, och där en gemensam etniskt tillhörighet är sammanhållande. Invandringen kan ligga ett par generationer bakåt, eller så är det minoritetsspråket och inte erfarenhet av invandring som definierar tillhörigheten. Redan tidigt har Folkrorelsearkivet också valt att fokusera på stadsdelen Gottsunda och i det fallet behöver det inte vara etnicitet eller etniska föreningar som bestämmer intresset, utan Gottsunda

som en hembygd som skapas av människor med många olika bakgrunder.

Under februari–april genomförde de tre praktikanterna Emma Strandqvist, Ilari Leskinen och Timur Öngün en inventering av invandrarföreningar i Uppsala, samt ett intervjuprojekt med ett urval av etniska föreningar, som syftade till att studera föreningarnas betydelse för medlemmarna och i samhället. Ett resultat visade på sammanhanget mellan å ena sidan vissa paraplyorganisationer (SIU, Studieförbundet) med ett samordnande och organiserande syfte, och som också syntes mer utåt, å andra sidan etniska föreningar som inte alltid behöver vara så formaliserade i sin organisation, som rekryterar inom ett nätverk och verkar inom gruppen. Den inre sammanhållningen och vidmakthållandet av till exempel matkulturen är viktigare än att vända sig utåt. För medlemmarna fyller föreningarna en funktion att vara identitets- och meningsskapande. Trots det, eller just därför, hjälper de etniska föreningarna också till i integrationen i det större samhället och bidrar till en demokratisk läroprocess.

Jonas Sandström har under 2016 arbetat med att ut-

Pristagarna i Folkrörelsearkivets utlysta skrivartävling om att känna sig hemma i Gottsunda. Chila Amin, Lukas Ernsund, Lisa Nyborg och Nasifa Ahmed. Priset utdelades vid Gottsundadagen den 12 november.

veckla det självbiografiska skrivandet bland personer boende i Gottsunda, som en del av att dokumentera. Det har kunnat knytas till 2016 års Arkivens dag-tema Välkommen hem, med den tematiska preciseringen: vad är det att känna sig hemmahörande i Gottsunda? Jonas har kunnat samarbeta med Anisur Rahman som leder ett skrivcafé i Studieförbundet lokaler i Gottsunda. Deltagare i cirkeln har vunnits för temat i sitt skrivande. En skrivtävling om Gottsunda med prisutdelning i två klasser har genomförts. Vinnarna, Nasifa Ahmed i barnklassen samt Lisa Nyborg, Lukas Ernsund och Chila Amin på 1–3 plats i ungdomsklassen (16–25 år), offentliggjordes på Gottsundadagen 12 november. Tillsammans med Gottsundabiblioteket anställde också Folkrörelsearkivet 13 juni – 1 juli fyra feriearbetare inom ramen för Uppsala kommuns satsning på kommunalt avlönat feriearbete för ungdomar som just avslutat grundskolan. Gottsundabiblioteket åtog sig arbetsgivaransvaret, då Folkrörelsearkivets bemanningssituation gjorde det svårt att garantera att någon alltid kunde finnas till hands till ungdomarnas hjälp. Under Sandströms arbetsledning fick de fyra i uppdrag att intervjua Gottsundabor om livet i Gottsunda samt att undersöka föreningar, och sätta in det i det sammanhang de kunde rekonstruera med hjälp av arkiv- och biblioteksstudier. Berättelserna har utgjort en

grund i Folkrörelsearkivets utställningsbidrag på temat Välkommen hem.

På ett kvällsseminarium på temat Hembygd och diaspora, den 25 oktober, reflekterade filosofiprofessorerna från Södertörns högskola, Marcia Sa Cavalcante Schuback och Hans Ruin, om exilantens belägenhet, erfarenheter av uppbrottet och att finna sig tillrätta i en ny hembygd. Seminariet var också en inledning på arbetet med att utveckla en hembygdsforskarkurs på temat Hembygd och diaspora, något som i slutet av året bland annat diskuterats med NBV och med Uppsala läns bildningsförbund.

Evenemang

Besöksstatistiken för evenemang

År 2016 har varit ett bra år också sett till övrig besöksstatistik, om än med ett mer blandat resultat. De två större höstevenemangen Kulturnatten och Arkivens dag, drog betydligt fler besökare invigningsåret 2015 än 2016. För kulturnattens del var 2016 ett ganska normalt år besöksmässigt. Besökssiffrorna för Arkivens dag 2008–2014 är inte riktigt jämförbara, då arrangemangen var förlagda i anslutning till Uppsala Stadsbiblioteks stora bokhav och utställningsrum. Det

Gunnar Walls föreläsning i Kerstin Ek-mansalen den 18 februari, med utgångspunkt från sin nyttgivna bok *Konspiration Olof Palme*. Föreläsningen drog 95 åhörare. Diskussionen om möjliga mordmotiv var också livlig efter föredraget.

större antalet besökare enligt den statistiken kunde då ha helt andra skäl till besöket än Arkivens dag. Arkivvisningarna har de senaste fyra åren legat i intervallet 50–80 deltagare (10 till 15 per visning). Minskningen av åhörare vid föredrag på annan plats från 213 år 2015 till 118 år 2016 kan delvis förstås som variationer i studentgrupper. Åren 2014 och 2015 var också Jonas Sandströms föredrag om Borggårdskrisen efterfrågat, vilket bidrar till de högre siffrorna de åren.

Besökare på föredrag och liknande aktiviteter ligger betydligt över siffran för tidigare år och trots att ett par av evenemangen samlade liten publik. Det föredrag som drar upp publiksiffrorna är Gunnar Walls föredrag

om Palmemordet, vilket samlade 95 åhörare.

En markant ökning till det för Folkrelsearkivet exceptionellt höga antalet 375 besökare, är glädjande. Till stor del beror den på ett ökat intresse från gymnasieskolor för den arkivpedagogiska verksamheten Folkrelsearkivet har tillsammans med Stadsarkivet.

Olof Palme och socialdemokratin

Den 28 februari var det 30 år sedan Olof Palme sköts till döds. Oklarheterna om mördaren och motivet fortsätter att engagera många och det har också för många blivit en markör för en ideologisk förändring av socialdemokratin. Den 18 februari berättade journalis-

Besöksstatistik, evenemang

ÅR	FYRISKÄLLAN					ANNAN PLATS
	Kulturnatten	Arkivens dag	Övriga evenemang	Visningar	Studiebesök	Föredrag
2007					128	
2008	805	1527		28	24	
2009	472	2477	26	10	93	
2010	703	2337	33	18	121	
2011	1317	2314	66	9	290	
2012	917	2313	102	24	136	
2013	-	2387	74	75	33	109
2014	633	2394	95	52	88	190
2015	1301	543	97	79	153	213
2016	700	207	171	59	375	118

ten Gunnar Wall om sin bok *Konspiration Olof Palme* i den fullsatta Kerstin Ekman-salen i stadsbiblioteket. Wall argumenterar i sin bok för att mordet var planerat och professionellt utfört och att Palmes initiativ i öst-västkonflikten låg bakom motiven till mordet. Det uppföljande seminariet 1 mars, *Arvet efter Olof Palme*, med Lars Ekdahl och Jens Ljunggren som diskuterade socialdemokratins ideologi och politik under och efter Olof Palme, drog inte fler än omkring 10 personer, men kunde istället bli ett intimare samtal med publiken.

Postkristna svenskar

David Thurfjell, professor i religionsvetenskap vid Södertörns högskola, presenterade 7 juni sitt forskningsresultat om svenskars religiösa föreställningar. Svenskar är mer religiösa än vad man i det förstone kan tro och spåren till den kristna religiösa traditionen är starkare än vad man ofta föreställer sig, men de konfessionella banden till Svenska kyrkan är svaga och svenskarnas religiositet kan därför beskrivas som en postkristenhet.

Kulturnatten – Uppsala bygger

Kulturnatten den 10 september samarrangerades i Fyriskällan på temat Offentliga byggnader och politiska långbänkar. Folkrörelsearkivet bidrog med en utställning om Uppsala konsert och kongress (UKK) och föreningen Musikens Hus vänner, tillsammans med en videoinstallation över fullmäktigedebatten när UKK beslöt 2004. Den senare var redigerad av Tom Engström och hans medarbetare som digitaliserar kommunfullmäktiges sammanträden. Örjan Simonson höll ett föredrag om Uppsala domkyrkas förvaltning.

Dövhistoria

Folkrörelsearkivets bidrag till Arkivcentrums seminarierierie, var ett föredrag om uppländsk dövhistoria med Urban Mesch som föredragshållare, 20 september. Föredraget drog 30 besökare och följdes av en längre diskussion med frågor från publiken.

Lokalhistoria

Fyriskällan och länsforskningsrådet samarrangerade ett informationsföredrag om Fyriskällan som lokalhi-

Välkommen hem - Gottsunda. Utställning i Folkrörelsearkivets lokaler inför Arkivens dag den 12 november.

storisk resurs, 23 september. Den 22 november arrangerade Fyriskällan ett seminarium om att skriva lokalhistoriska artiklar på wikipedia, tillsammans med Uppsalas wikipediagrupp. Den 25 oktober på seminariet Hembygd och diaspora, presenterade filosofiprofessorerna Marcia Sa Cavalcante Schuback och Hans Ruin några huvuddrag av forskningsprogrammet Tid, minne och representation samt i synnerhet belägenheten för minne och identitet i exilen. Timur Öngün presenterade också praktikprojektet och Amil Sarsour berättade om Samarbetsorganisationens för invandrarföreningar i Uppsala verksamhet. De olika arrangemangen var inga publiksuccéer, endast tre besökare kom den 23 september, men har betydelse för att mejsla ut lokalhistoria som ett arbetsfält för Folkrörelsearkivet och i Fyriskällan.

Arkivens dag

Arkivens dag 12 november hade temat Välkommen hem. Jonas Sandström var samordnare för evenemanget i Fyriskällans lokal, som samlade utställningsbidrag från Folkrörelsearkivet, Landsarkivet i Uppsala, Landstingsarkivet, Medicinhistoriska museet, Uppsala stadsarkiv, Uppsala stadsbibliotek, Upplandsmuseet och Uppsala universitetsbibliotek. En paneldebatt med politiker, tjänstemän och forskare hölls i Mallas sal, Stadsbiblioteket, om Uppsalas stadsbyggnad. Utställningen invigdes av stadsantikvarien Magnus Elfwendahl.

Tryckfrihetsförordningen 250 år

Inför 250-årsjubileet av tryckfrihetsförordningen, som stadfästes den 2 december 1766, anordnade Fyriskällan

och Uppsala universitet (institutionen för ABM, idéhistoriska och litteraturvetenskapliga institutionerna) en temadag den 26 november. Publiken uteblev i stort sett: endast fem besökare kunde räknas in vid sidan av de medverkande i programmet. Temadagen fick därför mer karaktären av ett seminarium än ett öppet hus. Temadagen innehöll föreläsningar om frihetstidens samhälle och tryckfrihetsförordningen (Ann Öhrberg och Annie Mattsson), om handlingsoffentligheten (Anna Rosengren, Rikard Friberg von Sydow och Samuel Edquist) samt en paneldebatt om tryckfrihetens ställning idag och dess framtidsutsikter, med Håkan Holmberg, Nina Wormbs och Folke Tersman.

Kurser

Folkrörelsearkivet har för medlemmarna erbjudit det vanliga kursutbudet, med kurs i arkivvård för föreningar och kurs i att skriva föreningshistoria. Både under våren och hösten överskred intresset för arkivvårdskurserna maxantalet på 20 personer, så att ett extra kurstillfälle fick införas.

Nicklas Malmsjö, Uppsala stadsarkiv, leder en workshop om andra världskriget för en grupp gymnasister, medan Per Agius ställer sig bakom kameran. Workshopen lär ut att kunna tolka och dra slutsatser av arkivmaterial, källkritik, men också teman om flykt, beredskap och högerextremism nu och då.

Arkiven i skola och högskola

Inför 2016 vidareutvecklade Per Agius och Nicklas Malmsjö på Stadsarkivet en workshop riktad till gymnasister om andra världskriget, vilket har mött ett stort intresse. Vid inte mindre än 17 tillfällen under året har Per och Nicklas tagit emot gymnasieklasser för workshops. Det är i huvudsak lokalt material som används, men som i övningarna kan kopplas ihop med det större skeendet. Flyktingar, högerextremism och källkritik är några teman som berörs under denna workshop. Fyriskällans pedagogiska arbete med skolor har blivit än mer betydande tack vare detta intresse.

Även de pedagogiska insatserna visavi högskolan har utvecklats, tack vare att både etnologiska institutionen och historiska institutionen vid Uppsala universitet, valt att arbeta in arkivbesök som ett övningsmoment i kurserna istället för att som tidigare, mer ha arkiven som ett mål för studiebesök. Etnologin har vidareutvecklat de tidigare årligen återkommande besöken till att studenterna har ett tydligt uppdrag att analysera arkivmaterial. En större förändring har skett i historiska

Efter 24 år som styrelseordförande avgick Mats O Karlsson vid årsmötet 14 mars och Catarina Deremar valdes till ny styrelseordförande. Mats O Karlsson avtackades med Folkrörelsearkivets diplom och utsågs även till hedersordförande. Sittande, Mohamad Hassan, mötesordförande vid årsmötet.

institutionens kursupplägg, som ett resultat av en dialog institutionen haft med Uppsalas arkivinstitutioner sedan våren 2015. Under två dagar får de B-uppsatsskrivande studenterna besöka Fyriskällan, Landstingsarkivet, Landsarkivet och Företagens historia. De har sedan i uppdrag att återkomma till ett av dem och välja ut ett material som skulle kunna användas för uppsatsskrivande. Förhoppningsvis kan en mer medveten arkivpedagogik för högskolan hjälpa till att bryta tendensen att arkivstudier i allt lägre utsträckning är en del i uppsatsskrivande.

I likhet med tidigare år har Per Agius tillsammans med arkivarier från andra arkivinstitutioner, mött historiestuderande på C-nivå (1 februari) och lärarstudenter (26 januari, 8 september) och informerat om Folkrörelsearkivet. En grupp arkivvetarstudenter från Institutionen för ABM har varit på ett studiebesök (13 oktober) samt genomfört en förteckningsövning 8–10 november. Även Maja Dahlqvists praktik i oktober är en del av ABM-utbildningen. Örjan Simonson har också 2016 hållit ett antal föreläsningar för arkivvetarstudenter, vid tre tillfällen i april på Södertörns högskola, samt vid ett tillfälle i december på institutionen för ABM.

Styrelsearbete: stadgeöversyn och byte av huvudfinansiär

Efter 24 år som styrelseordförande avgick Mats O Karlsson och årsmötet valde Catarina Deremar till ordförande. Den 25 augusti samlades styrelsen och personal till en gemensam temadag vid Lövstabruk för att diskutera framtidsfrågor för Folkrörelsearkivet. Temadagen avslutades med en visning av Leufsta Bruksarkiv med den nyligen bortgångne MaryAnn Olarsbo som guide.

En viktig scenförändring under 2016, som bland annat motiverade temadagen, var det beslut av landstingsfullmäktige i juni om att den kommande Region Uppsala från och med 2017 skulle ta över det finansiella huvudansvaret för Folkrörelsearkivet. Sedan 1978 rådde ordningen att Uppsala landsting och länets då sex kommuner (efterhand utökad till åtta kommuner) enligt en överenskommelse bidrog, så att länets kommuner gemensamt sköt till samma summa som landstinget i verksamhetsbidrag. Från och med 2017 lyfts alltså detta ansvar från kommunerna.

Det har under året varit en viktig fråga för styrelsen och arbetsutskottet att bevaka och följa upp denna

Mottagare av Folkrörelsearkivets stipendium, Adrian Olsson, föreläste vid årsmötet om föreningslivets utveckling sedan 1970-talet i Tierps kommun.

förändring. Under större delen av 2016 verkade det dessutom vara sannolikt att Uppsala län redan från 2019 skulle komma att ingå i en större regionbildning: Region Svealand. Ett sådant nytt landskap syntes erbjuda både möjligheter och utmaningar som skulle behöva mötas med samverkansstrategier med motsvarande länsarkiv och kulturnämnder i andra län. Emellertid dog frågan snabbt, åtminstone för de närmaste åren, när det visade sig i slutet av november att regeringen inte skulle få till en stabil majoritet för förslagen.

Med regionen som ensam huvudfinansiär i utsikt, såg styrelsen ett behov av revision av stadgarna, i första hand med tanke på representationen i styrelsen. I höstens styrelse- och arbetsutskottsmöten har arbetet med en stadgerevision varit en betydande del. Förslag till förändrade stadgar läggs fram som en beslutspunkt vid årsmötet 2017.

Folkrörelsearkivets stipendium 2016 tilldelades Adrian Olsson, som i sin C-uppsats i historia skrivit om förändrad föreningsaktivitet och föreningsekonomi för tre föreningar i Tierps kommun, 1975–2010.

Viktigare konferens- och mötesdeltagande

Flera med anknytning till Folkrörelsearkivet deltog på FA:s årsmöte på Långholmen i Stockholm den 16–17 maj. Mats O Karlsson gjorde sin sista insats som medlem i valberedningen, Maths Isacson presenterad tillsammans med Mia Geijer från Örebro länsmuseum, projektet om industrihistoriska miljöer i Bergslagen som turistmål. Örjan Simonson var moderator för en paneldiskussion om långsiktig insamling och samtidsdokumentation. På FA:s höstkongress i Eskilstuna 20–21 oktober, denna gång samarrangerad med

Näringslivets arkivförbund (NAF), deltog Örjan Simonson. Just samverkan och samarbete, samt bevakning av den väntande kulturarvspropositionen, var två viktiga teman på höstkongressen.

Folkrörelsearkivet försöker att kontinuerligt närvara på Landstingets kulturnämnds s.k. KIL-möten (Kulturi-länet), tjänstemanna-KIL för kommunernas kulturchefer och kulturinstitutionernas chefer, samt politiker-KIL där också de politiskt styrande ansluter till möten. KIL-mötena har betydelse för samordning av den regionala kulturverksamheten. På ett sådant KIL-möte i januari presenterade Folkrörelsearkivet och Företagens historia enskilda arkivsektorn i Fyriskällans lokaler. På Sommar-KIL:en, en säsongsavslutning på Wiks slott med övernattnings, var regionbildning och det kommande arbetet med ny regional kulturplan för åren 2019–2022 viktiga ämnen.

Länsarkivarieföreningen anordnade en utbildningsresa till London 20–22 april, i vilken Örjan Simonson deltog. Vid resan avhölls även föreningens årsmöte. Föreningen gjorde studiebesök i National Archives, London Metropolitan Archives och en guidad visning på National Library, där de två förstnämnda besöken också gav utrymme för mer ingående samtal med värdarna.

Den 23–24 november deltog Jonas Sandström i ett höstmöte anordnat av Dokumentation av Samtida Sverige (DOSS). Han presenterade Folkrörelsearkivets arbete med dokumentation i Gottsunda med aktivt textskapande informanter i skrivarcirklar.

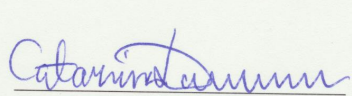
Den 10 november deltog Örjan Simonson i Uppsala universitets AIM-day, en mötesplats mellan universitetets forskare och ”företagare”, i detta fall i första hand kulturarvsinstitutioner. AIM-day var en av flera kontakter med UU-innovation sedan slutet av augusti. Enheten har i uppdrag att stödja forsknings- och utvecklingsprojekt i samverkan med omvärlden, företagare eller civilsamhället.

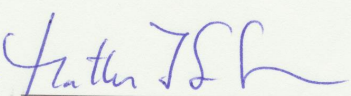
Slutord

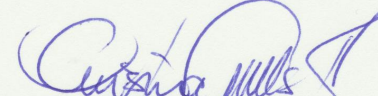
Med dessa tillbakablickar vill vi i styrelsen tacka för det gångna året. Vi ser tillbaka på ett år då digitalisering, ny regionbildning, framtagande av nya stadgar och Dag Hammarskjölds fond har varit några dominerade frågor att hantera. Vi kan glädjande konstatera att antalet forskare och besök på arkivet har ökat under 2016. Likaså har det varit stort intresse för våra kurser i arkiv-

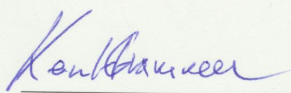
vård. Styrelsen för Folk Rörelsearkivet för Uppsala län framför vårt varma tack till arkivets personal för goda arbetsinsatser. Varmt tack till alla våra medlemmar för

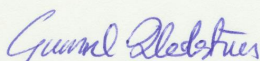
ert engagemang i föreningen och till länets kommuner och till landstinget i Uppsala län för de ekonomiska bidrag som gjort föreningens verksamhet möjlig.

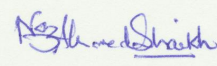

Catarina Deremar (ordförande)

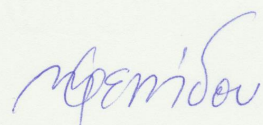

Maths Isacson (v. Ordförande)

Christina Gullström (kassör)

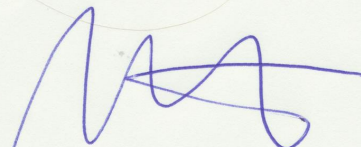

Kent Cramnell

Gunnel Holstius

Naz Ahmed Shaikh

Maria Fregidou Malama

Uppsala läns landsting

Ulrik Wärnsberg

Uppsala kommun

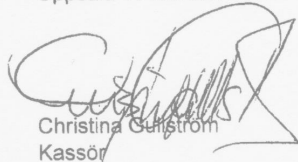

Nina Sjöberg

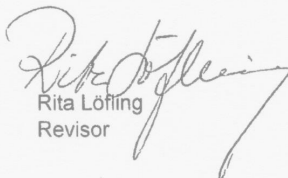
Landsarkivet i Uppsala

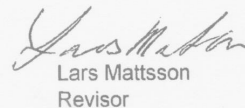
FOLKRÖRELSEARKIVET FÖR UPPSALA LÄN

BALANSRÄKNING	2016	2015
TILLGÅNGAR		
<u>Omsättningstillgångar</u>		
Kassa och bank	184 369	89 866
Kortfristiga placeringar	746 245	794 217
Kortfristiga fordringar	80 765	80 532
Summa omsättningstillgångar	1 011 379	
<u>Anläggningstillgångar</u>		
Inventarier	28 932	29 125
Summa anläggningstillgångar	28 932	
SUMMA TILLGÅNGAR	1 040 311	993 740
SKULDER OCH EGET KAPITAL		
SKULDER		
Kortfristiga skulder	64 636	128 084
Leverantörsskulder	93 147	117 232
Upplupna sociala avgifter	43 572	33 678
Upplupna skatter	36 939	26 459
Reservationer	73 000	0
Summa kortfristiga skulder	311 294	305 453
EGET KAPITAL		
Eget kapital	688 287	1 726 248
Årets resultat	40 730	-1 037 962
Summa eget kapital	729 017	688 287
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	1 040 311	993 740

Uppsala 16 februari 2017

Christina Gustrom
Kassör

Rita Löfling
Revisor

Lars Mattsson
Revisor

FOLKRÖRELSEARKIVET FÖR UPPSALA LÄN

RESULTATRÄKNING	UTFALL 2016	BUDGET 2016	UTFALL 2015
INTÄKTER			
Statliga bidrag, AF	303 685	300 000	299 125
Kommunala bidrag	1 044 000	983 000	930 100
Landstingsbidrag, inkl kulturrådet	1 268 000	1 268 000	1 250 000
Medlemsavgifter/hyllmeter	288 450	275 000	212 000
Övriga intäkter	57 879	57 000	39 902
Medlemsprojekt	318 022	320 000	
SUMMA INTÄKTER	3 280 036	3 203 000	2 731 127
KOSTNADER			
Verksamhetskostnader	1 069 858	1 058 000	802 718
Personalkostnader	2 076 960	2 095 000	1 949 973
Styrelse-, revisors- och valberedningskostnader	53 232	40 000	38 889
Övriga kostnader	3 871	10 000	2 032
Ombyggnation	0	0	1 078 958
SUMMA KOSTNADER	3 203 921	3 203 000	3 872 570
RESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR	76 115	0	-1 141 443
AVSKRIVNINGAR	14 414	10 000	9 673
RESULTAT FÖRE FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	61 701		-1 151 116
Värdeförändring fonder	52 029	40 000	113 155
Ränteintäkter	0	0	0
SUMMA FINANSIELLA INTÄKTER	52 029	40 000	113 155
RESULTAT EFTER FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	113 730		-1 037 961
Bokslutsdispositioner	73 000		0
ÅRETS RESULTAT	40 730	0	-1 037 961

Uppsala 16 februari 2017

Christina Gullström
Kassör

FOLKRÖRELSEARKIVET
FÖR UPPSALA LÄN

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR FOLKRÖRELSEARKIVET FÖR UPPSALA LÄN

Undertecknade, som utsetts att granska Folkrörelsearkivets räkenskaper samt styrelsens förvaltning under räkenskapsåret 2016 får härmed avgiva följande berättelse över vår granskning.

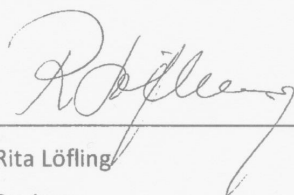
Vi har tagit del av räkenskaper, styrelsens årsredovisning, protokoll och andra handlingar som lämnar upplysning om arkivets ekonomi och styrelsens förvaltning.

Då vår granskning inte givit anledning till anmärkning beträffande de till oss överlämnade redovisningshandlingar, arkivets bokföring eller eljest beträffande förvaltningen av arkivets angelägenheter tillstyrker vi

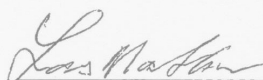
att den av styrelsen framlagda, av oss påtecknade balansräkningen per den 31 december 2016 på 1 040 311 kronor fastställs,

att styrelseledamöterna beviljas ansvarsfrihet för förvaltningen för den tid redovisningen omfattar.

Uppsala den 16 februari 2017

Rita Löfling
Revisor

Lars Mattsson
Revisor

RAMBUDGETFÖRSLAG FÖR VERKSAMHETEN 2018

	BUDGET 2018	BUDGET 2017	UTFALL 2016	BUDGET 2016
INTÄKTER				
MEDLEMS/HYLLMETERAVGIFTER	340 000	291 000	288 450	275 000
KOMMUNALA BIDRAG	0	0	1 044 000	983 000
REGIONBIDRAG	2 035 000	1 993 000	983 000	983 000
REGIONBIDRAG, E-ARKIVARIE	150 000	150 000	0	0
STATLIGT BIDRAG (KULTURRÅDET)	485 000	485 000	285 000	285 000
BIDRAG AF	300 000	300 000	303 685	300 000
RÄNTEINTÄKTER	0	0	0	0
ÖVRIGA INTÄKTER	5 000	5 000	45 659	6 000
KURS/BOKFÖRSÄLNINGSENTÄKTER	11 000	11 500	12 220	11 000
VÄRDEFÖRÄNDRING FONDKONTON	54 000	50 000	52 029	40 000
MEDLEMSPROJEKT	0	0	318 022	320 000
EGET KAPITAL	0	0	0	0
SUMMA INTÄKTER	3 380 000	3 285 500	3 332 065	3 203 000
KOSTNADER				
HYROR INKL EL/STÄD	590 000	587 000	586 038	635 000
VERKSAMHETSKOSTNADER	336 500	290 100	445 210	381 000
STYRELSEN/REVISORER/VALBEREDNING	50 000	50 000	53 232	40 000
STIPENDIUM	5 000	5 000	5 000	5 000
ÅRSMÖTE/KONFERENSER	27 000	26 000	25 972	25 000
MEDLEMSAVGIFTER	12 500	12 000	11 509	12 000
AVSKRIVNINGAR	14 000	14 000	14 414	10 000
PERSONALKOSTNADER	2 195 000	2 151 400	2 076 960	2 095 000
KOSTNAD E-ARKIVARIE	150 000	150 000	0	0
BOKSLUTSDISPOSITION			73 000	
SUMMA KOSTNADER	3 380 000	3 285 500	3 291 335	3 203 000

Folkrörelsearkivets för Uppsala län verksamhetsplan 2018

Kontinuerlig verksamhet

Inventera och bevaka utvecklingen av Uppsala läns föreningsliv, samt uppmuntra föreningar att söka medlemskap i Folkrörelsearkivet.

Samla in föreningsarkiv och personarkiv med anknytning till föreningslivet i Uppsala län.

Värda, ordna och förteckna arkiv.

Att förutom arkivförteckningar även föra andra särskilda sökregister som underlättar återsökning, som till exempel bild-, fan- och föremålsregister.

Digitalisera bilder och ljudupptagningar.

Ge forskarservice i forskarexpedition samt i fjärrservice.

Upprätthålla och utveckla en god informationsstruktur.

I utåtriktad verksamhet i form av utställningar, föredrag och seminarier, bidra till att sprida intresse för och kunskap om Uppsala läns folkrörelsehistoria och historiska teman med anknytning till folkrörelserna.

Arkivpedagogisk verksamhet riktad till förskolor, grund- och gymnasieskolor.

Stödja föreningar att utveckla en god dokumenthanterings- och arkiveringsstruktur, samt bevarandet av den egna historien.

Särskilda utvecklingsåtgärder och prioriterade områden 2018

Hemsidan utvecklas som en resurs för arkivsökning och digitaliserade handlingar, särskilt av ljud- och bildsamlingen, i första hand som en del i en regional digital samverkan.

Erbjuda medlemmar kurser och råd i digital arkivbildning.

Inom samarbetet i Fyriskällan, utveckla forskarservicen för användningen av arkiven till lokal- och personhistorisk forskning

Söka ytterligare samverkanslösningar, regionalt och interregionalt, med sikte på effektivisering

Skrivar- och dokumentationsstudiecirklar:

- tema Hembygd och diaspora samt,

- Folkrörelse med funktionshinder, ges i samverkan med bildningsförbund.

Utveckla pedagogisk samverkan med universitetsinstitutioner om arkivforskning och källkritik.

Tillfredsställande förvaring av fansamlingen.

Uppmärksamma Folkrörelsearkivet för Uppsala län, 40 år.

Om tillräcklig finansiering erhålls

En prototyp för ett fungerande e-arkiv utformas och prövas under 2018, i samverkan med intresserade föreningar.
(beroende på villkor för finansiering av IT-arkivarie)

Projekt om avindustrialisering

Projekt om musikrörelsen och Studio 55 (tillsammans med Företagens historia)

Uppsala 2017-02-20

Folkrörelsearkivet för Uppsala län

Besöksadress: St Olofsgatan 15, Uppsala
Postadress: c/o Uppsala kommun, 753 75 Uppsala
Telefon: 018-727 24 70
E-post: info@fa uppsala.se
Hemsida: www.fa uppsala.se